

[H. P. Hansen (Sorø A.)]

vilgede Laanesum pr. 17. November udgjorde 48 761 000 Kr., deraf var effektueret Laan til et Beløb af 44½ Mill. Kr. med en Restgæld paa 35½ Mill. Kr. Paa samme Tid forelaa 65 Laaneansøgninger til et samlet Beløb af 16 511 000 Kr., og nye Ansøgninger er indgaaet senere. Det fremgaar heraf, at det er paakrævet at fremskaffe større Udlaanskapital, og jeg skal derfor paa hele Udvalgets Vegne indstille det foreliggende Lovforslag til Vedtagelse.

Jens Thomsen: Det foreliggende Lovforslag er jo tiltraadt af samtlige Ordførere undtagen mit Partis, men til Trods derfor kan jeg ikke undlade at fremkomme med nogle selvstændige Betragtninger over Spørgsmaalet. Jeg ønsker, at Kommunerne skal have Adgang til at opnaa saa billige Laan som muligt, men jeg ønsker, det skal opnaas gennem en almindelig Rentesaenkning, som Indenrigsministeren jo lovede Vælgerne for sidste Valg.

Det maa hævdes, at den kommunale Laanefond til Trods for Lovgivningens Begunstigelse ikke har givet Kommunerne billige Laan. Renten har været 5 pCt., og med den fine Sikkerhed, som solidariske Kommunelaan giver, kan 5 pCt. ikke betragtes som en billig Rente. Men det har selvfølgelig lettet Kommunernes Adgang til at optage Laan. Om det i alle Tilfælde er en Fordel, kan Skatteyderne i hvert Tilfælde have forskellige Meninger om, især Fremtidens Skatteydere. Under Krigen gik der en Guldstrøm ind over Danmark, Skatterne flød rigeligt til Stat og Kommune, og jeg kender en Kommune, der benyttede de gode økonomiske Aar til at betale alle kommunale Laan; selv et Laan til 4 pCt., hvor de aarlige Afdrag var indbefattet, blev udbetalt. Pengene var paa daværende Tidspunkt langt dyrere end nævnte Laan, og ud fra en ren forretningsmæssig Betragtning var det en daarlig Forretning at udbetale et saadant Laan, men Skatteydernes Indtægter steg saa stærkt i de Aar, at alle Kommuner kunde have betalt deres Gæld uden urimelige Skattebyrder. De fleste benyttede imidlertid den lette Adgang til at optage Laan i Stedet for at betale deres Gæld. Eftertidens Skatteydere har glædet sig i den Kommune, der betalte Gælden under Højkonjunkturerne, men Indenrigsministeren berøver dem nu Glæden ved de mange udviklede Udligningslove, de berøver en saadan Kommune Frugten af den forstandige Administration. Ministeren afskaffer nu al kommunal Sparsommelighed og fornuftig Kon-

solidering. Den Kommune, der ikke gennemfører Ødselhed i sin egen Administration, tvinges til at betale sin Part af andres Ødselhed, og jeg tør paastaa, at Landet ikke har Raad til at føre en saadan Laanepolitik, som den højtærede Indenrigsminister skal have sit tunge Ansvar for.

Under første Behandling af Lovforslaget udtalte det ærede Medlem Hr. H. P. Hansen (Sorø A.), at Kommunerne ikke fører en uforsvarlig Laanepolitik. Foranlediget deraf vil jeg gerne rette to bestemte Spørgsmaal til det ærede Medlem. Førte den af mig nævnte Kommune, der benyttede den store Skatteevne til at betale hele sin Gæld, ikke en forsvarlig Laanepolitik fremfor de mange, der benyttede den Tid til at optage store Laan i Stedet for at betale den gamle Gæld? Og vidner de Kommuner, der er sat under offentlig Administration, ikke om, at der er Grund til at sætte Spørgsmaalstegn efter det ærede Medlems Udtalelse om forsvarlig Laanepolitik?

Under første Behandling henviste jeg til en Række Artikler i Koldingbladene, der stærkt fremhævede Skatteydernes Rædsel for Socialdemokraternes Laanemuligheder. For nogle Aar siden var Kolding blevet berygtet over hele Landet paa Grund af sin høje Skatteprocent. Den urimelig høje Skatteprocent blev nedsat, da det radikalsocialdemokratiske Bystyre kom i Mindretal. Den Borgmester, der fik til Opgave at gennemføre en ændret Laanepolitik i Kolding, blev i sin Borgmestertid Administrator for en af de Kommuner, der var sat under Administration. Deraf fremgaar det, at Myndighederne og vel ogsaa den højtærede Indenrigsminister anser denne Mand for at være en dygtig Kommunalmand, og jeg vil derfor gerne med Formandens Tilladelse citere nogle Udtalelser af ham angaaende Kommunernes Laanemuligheder.

Sagen drejer sig om Kolding Kommunes Laanetrang nu, efter at Socialdemokraterne har faaet Flertal i Kolding Byraad. Det er et Ordskitte i et Byraadmøde i Kolding mellem Byens Borgmester Knud Hansen, der ikke er ukendt her i Tinget, og Byens forhenværende Borgmester, Landsretssagfører Juhl, ifølge Referat i „Kolding Avis“. Som Overskrift staar der med fede Typer:

„Vi siger til i Tide, inden Kommunen kører fast.“

Derefter hedder det:

„Borgmesteren . . . hævdede, at vi naturligvis kunde laane Penge til dette Arbejde, som til andre nødvendige Arbejder.“